

Í DAG

Føroyar og útheimurin

Føroyska uttanríkistænastan

Føroyska uttanríkistænastan er framvegis eitt lið í ríkisfelagsskapinum og verður sostatt ríkin í sambandi við donsku uttanríkistænastuna; men føroyingar hava rætt til at seta mann í danska uttanríkisráðið og annars taka lut í øllum samráðingum, har føroysk áhuga má verða havd á lofti. Tølini niðanfyrir vísa, hvat uttanríkistænastan kostaði okkum í figgjarárinum 1963/64, og hvat menn ætla hana at koma at kosta í figgjarárinum 1965/66 sambært figgjarlógaruppskotið:

	Roknskapur 1963/64	Uppskot 1965/66
Tænastumenn	kr. 62.257,80	kr. 27.644,52
Skrivstovufólk	22.332,00	23.493,96
Hófr	7.407,81	8.500,00
Skrivstovuhal	2.153,08	2.000,00
Porto, telefon, lysingar fjarrit o.a.	33.949,68	35.000,00
Aðrar útreiðslur	2.243,77	2.500,00
Ferða- og dagpeningur	8.741,07	8.000,00
Útviðbót	21.000,00	21.000,00

Viðmerkingar

RAFISKAPRISIRNIR

Við teimum stóru prishækkingunum á saltfiskamarknaðinum í fjor summar og fjor heyst komu og lógu útroðramenn langt í afturhond við teimum prisum, teir fingi fyri ráfiskin.

Hvussu nógv, hesir hava fingið ov litlið í úrtøku, ber neyvan til at gera upp í krónum, men vit kunnu ætla, at hetta ikki er smápeningur.

Tá útroðramenn at enda gjørdur vart við seg, fóru prisirnir upp í summar um bygdum, men ikki allastaðni — eitt nú í Suðuroy, har fiskakeyparar noktaðu at geva sama pris, sum fiskakeyparar norðanfyrir.

Hesir hava tí verið út fyri enn stórra missum enn bara missinum av tí seinnu ferðini, ráfiskaprisirnir uppeftir í mun til snarferðina á prisinum á saltfiskamarknaðinum.

Útroðramenn vendu sær til landsstýrið og loyng.

Landsstýrið vildi ikki kalla tingið saman at hjálpa útroðramennum, og tá málið einaferð í úrtíð kom fyrri tingið, varð boðið so í band, at útroðramenn veruliga einki vunnu.

Samantikið hevur landsstýrið

vist litlan og ongan hug at hjálpa útroðramennum, og ikki minst av landsstýrisins ávum hava hesir verið fyrri stórum lónarlíggum bakbrestum.

DEYVR DÓMARI

Teir hava tikið dómarabrevið frá spanska fótboldsáttáttum Monzales, tí tað visti seg, at hann var steindeyður. Í einum brævi til felagið kravdu spælarnir, at hann skuldi halda fram sum dómar, tí, sum teir segdu:

»Hann hoyrir ikki eitt orð av illavórðnu røðum frá áhoyrarum, og har aftrat kunnu vit rópa hann »idiót«, uttan at hetta ger nakran skaða á nakran hátt.

HJARTAGÓÐUR DÓMARI

Undir einum fótboldsdysti í Landau lat ein av spælarnum seg snøggliga yrðum styvlanum og fór at spæla skóleysur. Hetta dæmið ikki dómarum og bað hann lata seg í aftur; men tá dómarin fekk at vita, at ein seymur stóð upp gjøgnum styvlan, gav hann honum annan styvlan hjá sær og dómdi restina av dystinum — skóleysur.

EINASTU RÁÐ:
HÆGRI LÓN TIL
LÆRARARNAR!

SKÚLIN

Ílla statt í studentaskúlinum

Tað má sláast uppá stórrummuna fyri at fáa ungfolk á studentaskúlar, um Danmark ikki skal koma heilt til afturs í mun til útheiminn, sigur B. Baunsgaard, rektor, formáður í Gymnaseskolens lærerforening

Baunsgaard, rektor, sigur at tilgongdin til studentaskúlar er nógv ov litil. Ein orsök til hetta finnur ein í teimum nýggju 8—10. klassunum; men aðrar orsøkir eru eisini at finna. Hann er av teirri áskoðan, at serstakliga arbeiðsara-børn verða hildin frá hesum skúlu, tí foreldrin ikki rættuliga duga at meta um virði av hesum skúlskapi.

Eitt hitt størsta brekið við studentaskúlinum í lótu er hitt stóra læraratrotið. Fyri einum mannsaldri síðan var klassakvotienturin í meðal 11 næmingar — í dag er hann 28—29 ella v. ø. orðum sagt: nógv ov høgur.

Um ikki hægri skúlskapingurin skal vera fyri álvarsamum bakbrestum er tað alneyðugt, at læraralónirnar verða munandi hækkaðar. Tað er ógjørligt at fremja góðan skúlskapið við ov fáum og ofta ókvalifisraðum lærarafólki, heldur Baunsgaard.

KNUD HERMAN: OM MED
FODT ORDBLINDHED.
2. BROYTTA ÚTGÁVA
175 SÍÐUR

Br lela Alebo og solæ sb

Tá ein lesur regluna omanfyri, halda ivaleyst tey flestu, at um hetta skal vera danskt, má tað verða skrivað av einum býttlingi

Danskt skal tað vera og har skal standa: »Der kan han ligge og sove sig.« Setningurin er skrivabur av einum 9 áragomlum dreingi, sum tveir ferðir hevur verið til intelle-

gensroyndir og funnin at hava framúr góð evni. Sjálvst um orðblindni ikki varð ávíst fyrr enn fyrri 70 árum síðan og fyrstu ferð varð umrøtt í Dan-

mark fyrri 40 árum síðan, víta øll fólk í dag, hvat hetta merkir.

Teir flestu sálarfrøingar og pædagogar siga, at sum heild kemur orðblindni av tí, at barnið hevur fingið ov litla undirvísing, er ikki nógv hildið til lesnaðin ella er merkt av sálarligum brekum, ið gera, at barnið ikki er fært fyri at ognar sær tann kunneika, sum vinnast skal í barnárunum. Knud Herman er av heilt aðrari áskoðan. Hann sigur, orsøkina vera viss heilabrek, sum eru víðfødd og arvalig. Tað eru hesi sjónarmið, Knud Hermann dregur fram og roynir at prógva í bók síni »Om medfødt ordblindhed«, sum kom út í 1955.

Nú, 9 ár seinri er onnur broytta útgávan útkomin; men í hesum millumbili er tó ikki so nógv nýtt komið fram á hesum øki, at víkast kann stórvegis um tey áðurnevndu sjónarmið um orðblindni.

Meginparturin av bókini er so leiðis skrivaður, at øll fólk vælkunnu lesa hana — og skilja hana; men ein partur av bókini er beinleiðis vísdaligur og tí heldur tor-skildur hjá teimum flestu.

Sum áður nevnt eru menn ójavnir á máli; men Knud Hermann sigur burt út; at

»Hitt víðfødda orðblindni er eitt heilabrek og ikki nakað, ið kemur sum eitt úrslit av tí, ið hendir barninum í dagligu tilveruni.«

FISKIVINNA

Størri fiskifør til Grønlands

Tað hevur rettuliga knipt víðat fingið nógv mikið av rávorum til tey nýggju, nútímans fiskavirkinir í Grønlandi orsakað av, at ov litlið hevur verið av fiskiförum

Nú hevur grønlandski handilin gjørt sáttmála við Frederikshavn skipasmiðju um byggan av tveimum stáltrøslum, ið verða 150 tons á stódd. Sumleiðis hevur handilin bilagt sær tveir traskip, sum verða 80 tons hvørt.

Frammanundan letur grønlandski

handilin byggja 10 bátar, sum eru umleið 20 tons, 10, sum eru umleið 15—16 tons og 15, sum eru umleið 10 tons.

Fyri at halda nýggju fiskavirkin gangandi alt árið, verður neyðugt at hava fleiri skip í stoddinum frá 80 til 100 tons.

Veitst tú

AT hárvekstur menniskjans er ógvuliga ójavnur, men ein amerikanskur hárserfrøingur er komin til tað úrslit, at hárvekstur meðalmannins er ein halvur tummi um mánaðin.

AT brasilianski fótboldsdómarin Carlos Garrincha nú hevur keypt sær ein pansarbil at koyra til og frá fótboldsdystum, tí persónvognur hansara var óbrúkligur vegna fløsku- og grótkost.

AT í 30 ár hevði spanska tarvættin Manuel Pena, pint, plágað og dripið tarvar; men nú varð hann sjálvur dripin av einum tarvi, sum rendi hornini gjøgnum kropp hansara. Tarvurin varð seinri avrettaður fyri brotsgerð sína.

AT undir Europakappingini í fótboldi spældu Holland og Týrkíið í Amsterdam, har dómarin var danin Tage Sørensen. Týrkíið tapti 1—3. Aftaná ósigurin trongdu 5000 týrkar seg inn á vøllin og víldu gera enda á dómarinum; men hann slapp tó við lívinum.

AT amerikanskur kanningar visa at menn ikki eru kvinninum so nógv í afturhond, tá tað ræður um at ljúgva aldur sín.

KROSSORD

Yvir: 1) gekk 6) mál 7) bindiord 9) tóni 10) 1, 2, 3, 12) lega 14) liðugur 16) tóni 17) and 19) djór.

Níður: 1) háðar 2) í hjallinum 3) frysti 4) bibelskt navn 5. europ. land 8) sjúka 11) farmur 13) seyður 15) druknað 18) tóni.

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

Uppi í fjøllunum komu teir framá ein ógvuliga marghættan innsjóg. Teir skuldu fáa sær vatn úr honum, men teir innføddu, sum við vóru, mæltu teimum frá, tí sjógvurin var fullur av óndum andum. Teir royndu tað kortini, men snøggliga var vatnið burtur!!

BARNAMATUR

HOVUÐSTAÐIR

Vit hava þettað sundir nakrar hovúðstaðir kring um heimn. Setur tú teir rætt saman aftur, fært tú at vita, hvørjir teir eru.

HOLM — HA — HI — NEW
PEK — LIS — PEST — KOB
DAM — BE — PRA — DEL
STOCK — BU — OG — KAR
ASK — EST — US — EN —
BU — SAB — ING — HAVN
DA — RAD — ON

VERULEIKI

TAÐ ER VERULEIKI
AT hoast alt málageipið um loysing og sáttmálabandið »sjálvstýrisfólkanna« millum um at slita øll bond við Danmark og Grønland, visti hitt sokallaða »sjálvstýrislandsstýrið« sær eingi onnur líd enn at rópa neyðarkall í navni RÍKISFELAGSSKAPSINS, tá seastast var um samráðingargarð við grønlandingar um veðursettið indri okkara í Grønlandi.

Ikki toskurin, men fiskimenn svíkja

Nýliga er stovmað fiskiðnaðarvirki í Napassaq í Grønlandi. Tað er Claus Sørensen, Esbjerg, sum er oddamaður fyri hesum nýggja felag, ið hevur 1,1 milj. kr. í partapeningi.

Onkur hevur hildið hetta dekanidjartv av Claus Sørensen, tí hann er væl vitandi, hvussu illa tað hevur gingið hinum stóra, nýggja fiskiðnaðarvirkinum í Godthåb, sum litlan og ongan fisk hevur fingið í ár; men um hetta sigur leiðarin av virkinum í Godthåb, sivilverkfrøingurin Munch Ellingsen:

— Tað er skeiðt at siga, at tað var toskurin, ið sveik. Víst bar illa til at veiða tosk við botngørnum; men við toskamogdini er einki í vegin. Hann meinar, at einasta rætta leiðin er at gera bindandi sáttmálar við fiskimenn; men visir samstundis á hin brennandi spurningin við arbeiðskraftini og sigur: iðnaðarvirkið má halda seg til ungfolk í 16—22 ára aldrinum, sum

koma frá smábýgdunum; men so leingi, ein ikki kann veita teimum betri bústaðar- og fritíðarlíkindi, er tað skilaleyst at fáa tey til býrnar. Í dag verða tey beind í leirar við ongun eftirliti, og har koma tey skjótt undir ringa ávirkan. Dugilig ungfolk, sum at byrja við gera sína skyldu, falla fyrri drykkju lastini og øðrum óleyna, koma ov seint til arbeiðis, móta full ella eisini als ikki. At enda mugu tey sendast heim aftur. Hetta er í vissum fornum ein sorgarlekur, sum óreiðiliga verður til miklan skaða fyri alt samfelagið.

Ellingsen meinar, at besti fargvegur er at byggja bústaðir við samkomuhøllum, góðum fritíðarmøguleikum o. t. — og við strangum eftirliti.